

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 30 augusti 2016

683/2016

Lag om ändring av rättegångsbalken

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i rättegångsbalken 2 kap. 2 och 3 a § samt 3 kap.,
sådana de lyder, 2 kap. 2 och 3 a § i lag 339/2014 och 3 kap. i lagarna 354/1987 och
768/2002,
ändras 1 kap., 2 kap. 6, 9 och 11 § samt 26 kap. 13 §,
av dem 2 kap. 6 § sådan den lyder i lagarna 244/2006 och 372/2015, 2 kap. 9 och 11 §
sådana de lyder i lag 666/2005 och 26 kap. 13 § sådan den lyder i lag 650/2010, samt
fogas till 2 kap. nya 8 a och 12—14 § som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Denna lag tillämpas på rättegång i allmänna domstolar, om inte något annat följer av lagen om rättegång i brottmål (689/1997) eller av någon annan lag.

2 §

Allmänna domstolar är tingsrätterna, hovrätterna och högsta domstolen.

2 kap.

Om domförhet

6 §

I brottmål är tingsrätten domför även med ordföranden ensam, om det inte för något av de enskilda brott som avses i åtalet under de omständigheter som anges där föreskrivs strängare straff än fängelse i högst två år, eller om det enskilda brott som avses i åtalet är något av följande brott:

- 1) våldsamt motstånd mot tjänsteman,
- 2) grov stöld,
- 3) grov förskingring,
- 4) grov bruksstöld av motordrivet fortkaffningsmedel,
- 5) grovt häleri,
- 6) grov skadegörelse,
- 7) grovt bedrägeri,
- 8) grovt betalningsmedelsbedrägeri,
- 9) grovt dataintrång,

10) registeranteckningsbrott,

11) straffbart försök till något av de brott som nämns i 1—10 punkten.

Vid avgörande av brottmål i skriftligt förfarande enligt 5 a kap. i lagen om rättegång i brottmål är tingsrätten domför med ordföranden ensam.

8 a §

Avviker den rådande uppfattningen vid ett sammanträde i hovrätten, vid vilket överläggning om avgörandet i ett mål eller ärende sker, från de rättsgrundsatser eller den lagtolkning som högsta domstolen eller hovrätten eller någon annan hovrätt har omfattat, får saken eller en del av den hänskjutas till förstärkt sammanträde eller plenum för behandling. Även ett mål eller ärende som annars är av principiell betydelse eller vidsträckt kan i sin helhet eller till vissa delar hänskjutas till plenum eller förstärkt sammanträde. Ett mål eller ärende i vilket muntlig förhandling har förrättats eller ska förrättas får inte utan särskild anledning hänskjutas till förstärkt sammanträde eller plenum för avgörande.

Beslut om hänskjutande av ett ärende till plenum eller förstärkt sammanträde fattas av hovrättens president.

I hovrättens plenum deltar presidenten, de ordinarie domarna och de hovrättsdomare som utnämnts för viss tid som är längre än ett år och även övriga ledamöter, om de tidigare har deltagit i behandlingen av ärendet. Plenum är domfört när minst hälften av de ledamöter som är i tjänst är närvarande.

I sammansättningen vid ett förstärkt sammanträde vid hovrätten ingår sju ledamöter. I ett förstärkt sammanträde ingår presidenten som ordförande och som ledamöter de ledamöter som tidigare behandlat saken och som ännu är i tjänst och ett behövligt antal ledamöter utsedda bland de ordinarie ledamöterna genom lottning.

9 §

Högsta domstolen är domför med fem ledamöter, om inte någon annan sammansättning föreskrivs i lag. Bestämmelser om hänskjutande av ärenden till plenum eller förstärkt avdelning finns i lagen om högsta domstolen (665/2005).

Ärenden som gäller meddelande av besvärstillstånd behandlas och avgörs på en avdelning med två eller tre ledamöter. Om ett ärende behandlas på en avdelning med två ledamöter, ska det hänskjutas till en avdelning med tre ledamöter för avgörande, om avdelningens ledamöter så beslutar eller om ledamöterna inte är eniga om avgörandet. Om en ansökan om besvärstillstånd eller en del av den i enlighet med 30 kap. 3 § 4 mom. har överförts för att behandlas i samband med besvären, beslutar den avdelning som behandlar besvären om besvärstillståndet.

En avdelning med en ledamot får behandla och avgöra ett ärende som gäller en säkringsåtgärd eller förbud mot eller avbrytande av verkställighet, eller någon annan motsvarande interimistisk åtgärd.

11 §

En kollegial sammansättning vid en domstol kan förstärkas med ytterligare en lagfaren ledamot, om det är motiverat med hänsyn till målets eller ärendets art eller omfattning eller av någon annan särskild orsak. Under samma förutsättningar kan tingsrätten ha en tredje nämndeman.

12 §

Tingsrätten och hovrätten är domföra trots att en av ledamöterna i den kollegiala sammansättningen får förhinder efter det att huvudförhandlingen, den muntliga förhandlingen, sammanträdet eller synen har inletts. I sammansättningen ska dock alltid minst en lagfaren ledamot ingå. Tingsrätten är dessutom domför med minst en nämndeman.

683/2016

13 §

I en kollegial beslutssammansättning vid en domstol får det inte ingå ledamöter som är närstående till varandra i enlighet med 13 kap. 3 §.

14 §

Separata bestämmelser gäller för de allmänna domstolarnas domförhet i vissa mål och ärenden.

26 kap.

Om fortsatt handläggning av besvärärenden i hovrätten

13 §

Vid huvudförhandlingen i hovrätten hörs parter, vittnen och sakkunniga och tas annan utredning emot.

Huvudförhandlingen kan begränsas så att den endast gäller en del av den sak som är föremål för besvär.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2017. Lagens 2 kap. 6 § träder dock i kraft redan den 1 oktober 2016.

Helsingfors den 25 augusti 2016

Republikens President

Sauli Niinistö

Justitie- och arbetsminister Jari Lindström